

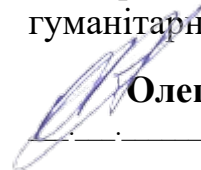
**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

**КАФЕДРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ВВПЗ «Дніпровський
гуманітарний університет

Олег КИРИЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь

магістр

(назва ступеня вищої освіти – бакалавр або магістр)

Спеціальність

С 4 Психологія

(шифр і назва)

Освітня програма

Психологія

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

наказ від 24.04.2025 №32-02

Статус навчальної дисципліни

Обов'язкова

(обов'язкова або вибіркова)

Мова навчання:

українська

Інноваційні методи викладання у вищій школі // Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 13 с.

РОЗРОБНИК:

Крашеніннікова Т.В., завідувач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін, кандидат філологічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін протокол № 11 від 13.06.2025

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 4 років від 29.08.2025, протокол № 13

Навчальний курс «Інноваційні методи викладання у вищій школі» відіграє важливу роль в підготовці слухачів до педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі. Основні завдання курсу полягають у тому, щоб сформувати системноутворюючу й інтегруючу базу для свідомого управління процесом викладання, організувати рефлексивну діяльність слухача, яка призводить до появи власної методичної системи викладання, допомогти слухачу усвідомити сутність педагогічної творчості та її значення в удосконаленні навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. Логіка побудови цього курсу обумовлена системою послідовної діяльності, спрямованої на оволодіння основами професійної майстерності викладача та відображає зміст знань, які складають основи методики викладання у вищому навчальному закладі, її актуальні проблеми.

Метою викладання навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» є забезпечення підготовки здобувачів магістратури до навчальної і методичної роботи у вищому навчальному закладі, яка слугуватиме основою для їхньої педагогічної діяльності та розвитку професійних знань, педагогічної техніки, педагогічних здібностей, професійно значущих якостей особистості викладача вищого навчального закладу.

Програмними компетентностями вивчення навчальної дисципліни є:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмними результатами навчання є:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

1) на понятійному рівні: визначення основних понять та термінів: навчальна діяльність, інновації, інноваційні процеси, інноваційні технології, інноваційні стратегії, інноваційні методи, викладання, учіння, процес навчання, закономірності навчання, принципи навчання, методи навчання, засоби навчання, форми організації навчального процесу, педагогічний контроль, методична робота, педагогічна майстерність, передовий педагогічний досвід; взаємовідношення загальної дидактики і методики викладання окремих предметів;

2) на фундаментальному рівні: взаємовідношення загальної дидактики і методики викладання окремих предметів; основні характеристики процесу навчання у вищому навчальному закладі; сутність викладання як дидактичного процесу; сутність учіння як дидактичного процесу; дидактичні основи взаємної детермінації діяльності викладача і діяльності здобувачів вищої освіти; структуру діяльності викладача в навчальному процесі; структуру діяльності здобувача вищої освіти в навчальному процесі; цілі, зміст, принципи, методи, навчання; сучасні дидактичні та методичні вимоги до проектування, організації та проведення різних форм навчальних занять у вищому навчальному закладі; методику планування і здійснення міжпредметних зв'язків; систему методичної роботи у вищому навчальному закладі; склад і структуру системно-методичного забезпечення навчального процесу; зміст і форми методичної роботи викладача вищого навчального закладу; типологію та характеристику засобів навчання та методику їх використання в навчальному процесі; сучасні дидактичні та методичні вимоги до проектування, організації та проведення різних форм навчальних занять у вищому навчальному закладі; функції, види, засоби контролю навчальної діяльності здобувачів вищої освіти; методику організації та проведення різних форм контролю; склад і структуру педагогічної майстерності;

3) на практично-творчому рівні: методику підготовки та проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять із використанням інноваційних технологій навчання; методику підготовки та проведення контрольних заходів; методику створення комплексної системи методичного забезпечення навчальної дисципліни; методичні питання узагальнення, поширення передового педагогічного досвіду та втілення результатів психолого-педагогічних досліджень;

вміти:

1) на репродуктивному рівні: підготувати та провести лекційне заняття; підготувати та провести семінарське заняття; підготувати та провести практичне заняття; підготувати та провести контрольні заходи; організовувати самостійну роботу здобувачів вищої освіти; здійснювати міжпредметні зв'язки;

2) на алгоритмічному рівні: планувати, організовувати, здійснювати методичну роботу викладача вищого навчального закладу; створювати навчально-методичні комплекси; будувати дидактичну та методичну

структуру навчальних занять; планувати, організовувати, здійснювати, діагностувати навчальну діяльність здобувачів вищої освіти; створювати навчально-методичні комплекси; складати матеріали для поточного та підсумкового контролю; оцінювати ефективність навчального заняття;

3) на евристичному рівні: методично доцільно вибирати методи, засоби, форми організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти; здійснювати рефлексію педагогічних здібностей; розвивати пізнавальну активність здобувачів вищої освіти; володіти аудиторією;

4) на творчому рівні: використовувати рекомендації психології та педагогіки вищої школи в процесі викладання; вивчати та запроваджувати передовий педагогічний досвід; реалізовувати основні функції викладача вищого навчального закладу.

Обсяг навчальної дисципліни: Додатки 1.1, 1.2. *(оновлюється щорічно).*

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні. Особистісно-орієнтований підхід до здобувачів вищої освіти в процесі навчання – ключовий напрямок прогресивних педагогічних інноваційних технологій. Цільові орієнтування особистісно-діяльнісного підходу і його сутність. Функції викладача вищої школи в умовах особистісно-орієнтованого навчання. Шляхи реалізації особистісно-діяльнісного підходу. Індивідуальний підхід як складова особистісного підходу.

Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки. Досвід країн: позитивний та негативний.

Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу. Якість вищої освіти в контексті Болонського процесу є основою створення Європейського простору вищої освіти. Країни, які входять до цього простору, підтримують подальший розвиток гарантій якості на рівні навчальних закладів, національному та європейському рівнях. Вони наголошують на необхідності розвитку критеріїв та методологій для загального користування у сфері якості освіти.

ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Інноваційне навчання – це постійне прагнення до переоцінки цінностей, збереження тих із них, які мають незаперечне значення і відкидання тих, що вже застаріли. Інновації у навчальній діяльності пов'язані з активним процесом створення, поширення нових методів і засобів для вирішення

дидактичних завдань підготовки фахівців у гармонійному поєднанні класичних традиційних методик та результатів творчого пошуку, застосування нестандартних, прогресивних технологій, оригінальних дидактичних ідей і форм забезпечення освітнього процесу.

В освітній практиці найбільш часто використовуються такі педагогічні технології: структурно-логічні технології: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів; інтеграційні технології: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмінь, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів (в т. ч. електронних); професійно-ділові ігрові технології: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); тренінгові засоби: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів вирішення типових практичних завдань за допомогою комп'ютера (психологічні тренінги інтелектуального спілкування, розв'язання управлінських завдань тощо); інформаційно-комп'ютерні технології, які реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина-машина» за допомогою різноманітних навчальних програм (тренінгових, контролюючих, інформаційних тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

ТЕМА 3. ВИДИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ. ДІАЛОГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Функції лекції як основного виду навчальних занять у вищому навчальному закладі. Основні критерії класифікації лекції. Характеристика традиційних лекцій та їх типологія. Характеристика нетрадиційних лекцій та їх типологія.

Інноваційні методи організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти на лекції. Прийоми ефективного слухання, осмислення та перероблення інформації для запису лекції. Прийоми скорочування та згортання лекційного матеріалу.

Діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

ТЕМА 4. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА МОДЕЛІ НАВЧАННЯ. ВИДИ СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Сучасні інноваційні стратегії, технології та моделі навчання.

Функції семінарських занять. Дидактична, логіко-психологічна, методична структура семінарських занять. Організація навчальної діяльності

здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях. Робота здобувача вищої освіти на семінарі. Діяльність викладача в процесі проведення семінарських занять. Критерії оцінки якості семінарського заняття.

Практичне заняття як форма взаємозв'язку теорії з практикою. Цілі практичних занять. Методика підготовки та проведення практичних занять. Робота здобувача вищої освіти на практичних заняттях. Критерії оцінки якості практичного заняття.

Лабораторне заняття як форма навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти під керівництвом викладача особисто проводить натурні або імітаційні експерименти чи досліді з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

ТЕМА 5. ТЕХНОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ ЯК РЕГУЛЯТОР ПСИХІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Технологія виховання – це комплексна, системна сукупність педагогічних засобів, методів і форм роботи, що спрямовані на досягнення конкретних виховних завдань шляхом оптимізації процесу виховання. Вона включає етапність застосування методів, враховує досягнення науки, має на меті підвищення ефективності та гарантування високого рівня вихованості особистості, а також включає ресурси (людські та технічні) для досягнення поставлених цілей.

У технології виховання важливо враховувати: кожна технологія виховання розробляється для вирішення конкретного, чітко поставленого виховного завдання; використовується система педагогічних впливів, що включає різноманітні методи (наприклад, методи формування свідомості, стимулювання поведінки), засоби та форми роботи; застосування методів відбувається послідовно, етап за етапом, для досягнення певного результату; взаємодія всіх компонентів технології (людських, технічних, методичних) забезпечує її ефективність; основною метою є оптимізація процесу виховання, підвищення його ефективності та досягнення високого рівня вихованості тощо.

ТЕМА 6. СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Інструменти формальної освіти включають офіційні навчальні заклади (школи, університети), сертифікацію, стандартизовані програми та навчальні плани, тоді як інструменти неформальної освіти охоплюють тренінги, майстер-класи, курси, самоосвіту через онлайн-платформи, стажування, професійні спільноти та інші методи, що надають знання та навички без формальних освітніх документів.

Неформальна освіта цілою низкою аспектів відрізняється від освіти формальної. Зокрема, у неформальній освіті не діє система ролей, характерна для формального сектора, а саме: «викладач – студент». На відміну від таких чітких визначень, неформальна освіта оперує більш м'якими і, в певному сенсі, менш однозначними поняттями. Замість поняття «студент» використовується термін «учасник» – «той, хто бере участь в освітньому процесі». Участь можна брати в різних ролях, незалежно від статусу. Учасник може бути за різних обставин студентом, викладачем, незалежним експертом, дослідником. А викладача в дискурсі неформальної освіти замінює мультиплікатор.

ТЕМА 7. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Академічна мобільність – це можливість студентів, викладачів, дослідників та інших учасників освітнього процесу тимчасово навчатися, стажуватися, викладати або проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти чи науковій установі, як в межах України, так і за її межами, з метою здобуття нових знань, навичок та досвіду. Це право регулюється законом «Про вищу освіту» та відповідними урядовими постановами.

У програмах академічної мобільності не можуть брати участь заклади вищої освіти з іноземними інвестиціями держави, яка визнана державою-агресором або державою окупантом у встановленому порядку, або для закладів освіти, які є бенефіціарним власником (контролером) держави-агресора чи держави-окупанта.

ТЕМА 8. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ЇЇ РОЛЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Педагогічна майстерність як система. Склад і структура педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, професійні знання, педагогічні здібності, педагогічна техніка.

Рівні педагогічної майстерності: репродуктивний, адаптивний, локально-моделюючий, системно-моделюючий. Шляхи формування та реалізації педагогічної майстерності. Педагогічна техніка як елемент педагогічної майстерності. Майстерність педагогічної взаємодії.

Педагогічний досвід і особистість викладача. Сучасні підходи до вивчення передового інноваційного педагогічного досвіду. Основні критерії новітнього педагогічного досвіду: актуальність і перспективність, новизна, висока результативність та ефективність, відповідність основним положенням педагогіки та методики, стабільність, можливість творчого застосування, оптимальність.

Передовий досвід та інновації. Єдність продуктивного і репродуктивного в педагогічному новаторстві. Поширення новітнього педагогічного досвіду. Втілення досягнень педагогічної науки у практику роботи вищого навчального закладу.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр).

Із навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання – залік.

Політика курсу, критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Політикою курсу «Інноваційні методи викладання у вищій школі» є надання можливості здобувачам вищої освіти отримувати необхідні знання у повному обсязі (визначено рішенням кафедри та відображено у навчально-методичному комплексі із зазначеної дисципліни).

Для здобувачів вищої освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, то він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів урегульовані процедурами університету.

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, – так і студентами – для планування самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни.

За дотримання студентом політики академічної доброчесності під час виконання поставлених завдань кафедрою може бути прийняте рішення про надання здобувачу вищої освіти додаткових балів у період підсумкового контролю.

Критерії оцінювання аудиторної роботи Здобувачів

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Теоретичні питання, винесені на розгляд практичних занять із дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі», засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння, які зазначені у робочій навчальній програмі з дисципліни; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки щодо дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні матеріалу з методики викладання.
4	Теоретичні питання, винесені на розгляд практичних занять із дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі», засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки щодо дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні матеріалу.
3	Теоретичні питання, винесені на розгляд практичних занять із дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі», у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Теоретичні питання, винесені на розгляд практичних занять із дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі», засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння, зазначені у робочій навчальній програмі, сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач вищої освіти неготовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи здобувачів

У межах семестру здобувач має подати визначені кафедрою завдання, які передбачають опрацювання навчальної, нормативної, наукової та лексикографічної літератури.

9 – 10 балів – повне й безпомилкове виконання практичних завдань, охайне оформлення текстів відповідей;

7 –8 балів – виконання 80-90% завдань, які містять деякі неточності у викладі й незначну кількість орфографічних і граматичних помилок;

5 – 6 балів – виконання 70-80 % завдань, в яких допущено незначну кількість помилок як змістового характеру, так і орфографічні;

3 – 4 балів – виконання 50-60 % завдань, у яких зафіксовано значну кількість змістових, лексичних, граматичних, орфографічних помилок;

1 – 2 балів – виконання 10-40 % завдань, неохайне оформлення текстів відповідей;

0 балів – роботу не виконано.

Для навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: *залік; стандартизовані тести; командні проєкти; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань, включаючи інноваційні техніки навчання.*

Додаток 1.1.
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

ВНПЗ

«Дніпровський

гуманітарний університет»

 Тетяна АЛФЬОРОВА

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь магістр Спеціальність С4 Психологія
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2025/206 навчальний рік

Форма навчання ДЕННА Обсяг 90 кредитів ЄКТС, (3 годин)
Курс перший Групи ПМ-25

№ теми згідно з РПНП	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Розвиток українського та міжнародного освітнього простору.	11	4	2		2	7
2	Теоретичні та практичні основи запровадження інновацій у вищій школі.	11	4	2		2	7
3	Види лекційних занять. Діалогові технології.	11	4	2		2	7
4	Сучасні інноваційні стратегії, технології та моделі навчання. Види семінарських, практичних та лабораторних занять.	12	4	2		2	8
5	Теорія виховання як регулятор психічної діяльності в контексті навчально-виховного процесу.	11	4	2		2	7

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
6	Сучасні інструменти формальної та неформальної освіти в навчально-виховному процесі.	12	4	2		2	8
7	Академічна мобільність як засіб забезпечення якості сучасного освітнього процесу.	11	4	2		2	7
8	Педагогічна майстерність та її роль у навчальному процесі.	11	4	2		2	7
	Разом за семестр	90	32	16		16	58
	Форма підсумкового контролю	залік					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол № 11 від 13.06.2025.

Завідувач кафедри
міжкультурної комунікації та
соціально-гуманітарних дисциплін

Тетяна КРАШЕНІННІКОВА

Додаток 1.2.
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

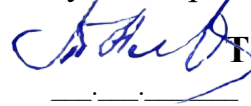
ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

ВНПЗ

«Дніпровський

гуманітарний університет»

Тетяна АЛФЬОРОВА

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь магістр Спеціальність С4 Психологія
(назва ступеня вищої освіти) (шифр і назва)

на 2025/206 навчальний рік

Форма навчання ЗАОЧНА Обсяг 90 кредитів ЄКТС, (3 годин)
Курс перший Групи ПМЗ-25

№ теми згідно з РПНП	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Розвиток українського та міжнародного освітнього простору.	12	2	2			10
2	Теоретичні та практичні основи запровадження інновацій у вищій школі.	10					10
3	Види лекційних занять. Діалогові технології.	12	2			2	10
4	Сучасні інноваційні стратегії, технології та моделі навчання. Види семінарських, практичних та лабораторних занять.	12	2	2			10
5	Теорія виховання як регулятор психічної діяльності в контексті навчально-виховного процесу.	8					8

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
6	Сучасні інструменти формальної та неформальної освіти в навчально-виховному процесі.	12	2	2			10
7	Академічна мобільність як засіб забезпечення якості сучасного освітнього процесу.	10					10
8	Педагогічна майстерність та її роль у навчальному процесі.	12	2	2		2	10
	Разом за семестр	90	12	8		4	78
	Форма підсумкового контролю	залік					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол № 11 від 13.06.2025.

Завідувач кафедри
міжкультурної комунікації та
соціально-гуманітарних дисциплін

Тетяна КРАШЕНІННІКОВА

Додаток 2
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь	магістр	Спеціальність
(назва ступеня вищої освіти)		С4 Психологія (шифр і назва)

на 2025/2026 навчальний рік

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.
3. Інноваційні методи проведення занять: метод. посіб. Автор-укладач Кожухар О.А. Чернігів, 2017. 24 с.
4. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі: метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіти. Харків: НФаУ, 2021. 46 с.
5. Каплінський В. Методика викладання у вищій школі. Київ: КНТ, 2024. 224 с.
6. Крашеніннікова Т.В., Подворчан А.З. Українська мова професійного спрямування (нестандартні заняття): Навчальний посібник. Дніпро, 2018. 66 с.
7. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельников, М. В. Стрельников. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.
8. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.
9. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьева О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.
10. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі [Текст] : рек. МОН України як навчальний посібник для студентів ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури : Жовтий О. О., 2007. 280 с.

11. Руденко М. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник для аспірантів та здобувачів вищ. освіти / М. В. Руденко, Ю. С. Красильник, Г. Л. Корчова; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ: КНУБА, 2022. 293 с.
12. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.
13. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
14. Супрун М.В. Інноваційна діяльність викладача вищої школи: навчально-методичні матеріали для студентів магістратури. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. 76 с.
15. Сучасна лекція: методика підготовки і проведення навч. посібник / О.І. Безлюдний, О.М. Коберник та ін. Умань: Візаві, 2017. 118 с.
16. Швай Р. І. Методика викладання у загальноосвітньому навчальному закладі: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 112 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.
2. Ефендієва С. М., Знаменська І.В., Гончарова Є.Є. Вебінар як дистанційна форма підвищення кваліфікації педагогічних працівників. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/15547/1/Vebinar_yak_dystantsiyna_forma_pidvyshchennya_kvalifikatsiyi_pedagogichnykh_pratsivnykiv.pdf.
3. Гнатенко Т.С., Лисенко Н.В. Використання інноваційних технологій навчання у ЗВО в умовах змішаного навчання. *Health & Education*. Вип. 1, 2023. С.14-21.
4. Губанова Т. О. Інформальна освіта як різновид освіти за законодавством України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 5. С. 56-59.
5. Кравченко Ю. Лайфхаки для педагогів в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний огляд. Київ, 2024. 10 с.
6. Кравченко Ю., Симоненко Т. Цифрові тренди Stem-освіти у системі професійної педагогіки (аналітичний огляд). Київ, 2024. 15 с.
7. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). *Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес»* (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.
8. Крашеніннікова Т.В. Специфіка викладання мовних дисциплін для правоохоронців. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій та загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Супенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2015. Вип. 42 (95). 604 с. С.161-167.

9. Крашеніннікова Т.В. Специфіка викладання україномовних дисциплін у навчальних закладах систем МВС. *Формування особистості як чинник розвитку громадянського суспільства України: філософські, історичні, психологічні аспекти*: Матеріали науково-практичних заходів: тези доповідей. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 128 с. С.78-79.

10. Крашеніннікова Т. В., Холод І. В., Негодченко О. П. Методи формування міжкультурної компетентності в освітньому середовищі *Науковий журнал Хортицької національної академії*. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота) : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023. Вип. 1(8). DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2023-8-15> URL : <https://journal.khnnra.edu.ua/index.php/njKhNA/>

11. Нежива, О. М., & Крашеніннікова, Т. В. (2024). Технологія скаффолдингу в процесі оволодінні іноземною мовою здобувачами вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (213), С. 210-214. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-210-214>.

12. Стинська В., Карпенко О. Тренінгові технології у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Людинознавчі студії*. Серія «Педагогіка». 2021. № 12 (44). С. 172–177.

13. Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С.145 – 150.

14. Ткачов С.І., Ткачова Н.О., Байдала В.В., Чирва Я.О. Формальна, неформальна, інформальна освіта: суть, основні переваги та недоліки. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина» 2023. № 13 (31). С. 357-365.

15. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити. Київ: МОН, 2004. 125 с.

16. Шинкаренко І. Наш Болонський процес. *Експерт*. №32. 2005. С.14-24.

17. Швирка В.М. Квест як сучасна технологія навчання у вищій школі. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. 2019. № 6 (329), жовтень. Ч. 2. С. 135-141

Інші джерела:

1. Методи навчання та їх класифікація: «Osvita.Ua». URL: <http://osvita.ua/school/theory/780/>.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол № 11 від 13.06.2025.

Завідувач кафедри
міжкультурної комунікації та

соціально-гуманітарних дисциплін

Тетяна КРАШЕНІННІКОВА

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

**КАФЕДРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Освітній ступінь	(назва навчальної дисципліни)		
	магістр	Спеціальність	С 4 Психологія
	(назва ступеня вищої освіти)		(шифр і назва)
Освітня програма	Психологія, наказ від 24.04.2025 №32-02		
	(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)		
Форма навчання	Денна		
	(денна/заочна)		
	у 2025/2026 навчальному році		

Плани практичних занять обговорені
та схвалені на засіданні кафедри
міжкультурної комунікації та
соціально-гуманітарних дисциплін
протокол від 13.06.2025 № 11

Завідувач кафедри
міжкультурної комунікації та
соціально-гуманітарних дисциплін
Тетяна КРАШЕНІННІКОВА

(підпис)

Інноваційні методи викладання у вищій школі // Плани практичних занять для денної форми навчання. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 17 с.

РОЗРОБНИК:

Крашеніннікова Т.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін

ТЕМА 1. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні.
2. Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки.
3. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.
5. Розвиток українського та міжнародного освітнього простору.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: систему стандартів вищої освіти, елементи, параметри, функції, які забезпечують структурну організацію і реалізацію стандартів в практичній діяльності, систему управління вищою освітою та повноваження органів, які здійснюють управління. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці управління системою вищої освіти та управління у системі вищої освіти.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. Визначити позитивне і негативне в навчанні у Ваші студентські роки. Які зміни хотіли б побачити? Заповнити таблицю 1.1.

Таблиця 1.1.

Самооцінка студентського періоду життя

Позитивне	Негативне	Бажані зміни

Таблиця 1.2.

Сучасні проблеми вищої освіти та шляхи їх вирішення

Проблеми	Шляхи вирішення
1. Якість освіти не відповідає сучасним вимогам.	1. 2. 3. 4.
2. Прагматичне орієнтування освіти на шкоду розвитку особистості.	1. 2. 3. 4.
3. Недостатня доступність якісної освіти для широких верств населення.	1. 2. 3. 4.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Підготуйте доповідь із презентацією за однією з тем:

- Шляхи формування державної політики в сфері освіти в період незалежності України.
- Конституційні гарантії права на освіту – міжнародний досвід.
- Виховання в людині демократичного світогляду – основні завдання сучасної інноваційної системи освіти в Україні.
- Система освітніх стандартів як ключовий елемент поліпшення якості освіти в Україні.
- Удосконалення управління системою освіти як необхідна умова для підготовки фахівців європейського рівня.

ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Практичне заняття № 2 – 2 год.

План

1. Інноваційне навчання у вищій школі.
2. Розуміння поняття «інноваційний процес».
3. Педагогічні інноваційні технології.
4. Система «викладання-навчання» в традиційних і сучасних технологіях навчання.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: понятійний апарат теми; різницю в педагогічних інноваційних технологіях. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці викладання-навчання традиційних та сучасних технологій навчання.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Питання для самостійного опрацювання:

- Обґрунтуйте значущість методичної роботи в системі педагогічної діяльності викладача вищої школи.
- Які напрямки вашої професії найбільш пов'язані з інноваційними методиками викладання? Обґрунтуйте свою відповідь.
- Охарактеризуйте популярні інноваційні технології навчання.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

Задача №1

Студентка I курсу Галина Д. уже в перші місяці навчання в університеті відчула труднощі в підготовці до практичних занять з різних предметів, хоча вона й багато часу проводила у бібліотеці, писала чимало

конспектів. Однак її відповіді на заняттях дуже часто були неглибокі, поверхові. Студентка замислилася.

Назвіть можливі причини невдалої підготовки Галини? Які інноваційні форми та методи самоосвітньої підготовки можна порекомендувати дівчині, щоб змінити ситуацію на краще?

ТЕМА 3. ВИДИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ. ДІАЛОГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Практичне заняття № 3 – 2 год.

План

1. Лекція. Загальні вимоги до лекції.
2. Традиційні та інноваційні методики розроблення та викладання лекції.
3. Види лекцій: традиційні та нетрадиційні.
4. Використання діалогово-комунікаційних технологій.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: інноваційні методики проведення лекційних занять. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці проведення лекційних занять: традиційних та нетрадиційних.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

Питання для обговорення

1. Порівняльний аналіз традиційних та інтерактивних технологій навчання.
2. Мета і завдання застосування інтерактивних технологій у навчанні.
3. Технології особистісно-орієнтованого навчання.
4. Форми інтерактивного навчання.
5. Методи інтерактивного навчання: кооперативне навчання, інтерактивна дискусія, інтерактивний тренінг, майстер-клас.
6. Критерії вибору інтерактивних форм і методів.
7. Особливості використання різних методів інтерактивного викладання.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

Охарактеризуйте основні ознаки інтерактиву:

✓ розширення пізнавальної активності – процес навчання побудовано таким чином, що кожен заохочений до активного пізнання через багатосторонню комунікацію, групову роботу та творчу взаємодію;

✓ ситуація взаємонавчання – кожен може висловлювати свою думку і рефлексувати, покладаючись на свій досвід і знання; істина і смисли окреслюються у полілозі та взаємодії, а не трансюються готовими знаннями;

✓ ситуація успіху – присутня атмосфера доброзичливості і взаємопідтримки, що дозволяє кожному відчувати себе комфортно, активно діяти, відзначати власні успіхи, досягнення інших і надбання усієї групи;

✓ різноманітність форм роботи, що змінюють одна одну, – індивідуальна, парна, групова робота, робота в командах;

✓ різноманітність форматів навчання – дослідницькі процеси, ділові ігри, робота з документами, різними джерелами інформації, творчі завдання тощо;

✓ поєднання різних видів активності учасників тренінгу: фізичної (рухова активність); соціальної (активність у соціальному оточенні – комунікація, взаємодія, взаємосприйняття); змістовної стосовно тематики тренінгу.

ТЕМА 4. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА МОДЕЛІ НАВЧАННЯ. ВИДИ СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 4 – 2 год.

План

1. Сучасні інноваційні стратегії навчання.
2. Сучасні інноваційні технології навчання.
3. Сучасні інноваційні моделі навчання.
4. Інноваційні методики підготовки та проведення семінарського заняття.
5. Інноваційні методики підготовки та проведення практичного заняття.
6. Інноваційні методики підготовки та проведення лабораторного заняття.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: основні поняття теми та методику проведення семінарських, практичних та лабораторних занять. Знати їх види. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці проведення семінарських, практичних та лабораторних занять; добирати та застосовувати інноваційні стратегії, інноваційні технології, інноваційні моделі навчання.

Завдання для самостійної роботи до Тем 4:

Вивчіть основні поняття дисципліни:

Адаптивна система навчання – це комплексна система управління навчанням, яка гарантує адаптацію до індивідуальних особливостей здобувача освіти.

Адаптивність освітнього середовища – здатність освітнього середовища встановлювати відповідність між пропонованими освітніми послугами й освітніми запитами сім'ї, громадськості та окремих громадян, створювати і

підтримувати умови для продуктивної роботи педагогічних кадрів, управлінського та обслуговуючого персоналу.

Активізація навчальної діяльності – заходи, що застосовуються з метою інтенсифікації навчальної діяльності та підвищення активності. Здійснюється за такими напрямками: а) педагогічний (застосування форм і методів навчання, які стимулюють пізнавальні інтереси); б) психологічний (збудження психічних процесів: відчуття, сприйняття, мислення, уяви учнів з метою їхньої підготовки до активної пізнавальної роботи); в) соціально-психологічний (організація міжособистісного спілкування в навчальній групі, яка сприяє змаганням та взаємонавчанню її членів, заохочення індивідуальних досягнень з боку педагога та групи); г) соціально-економічний (підвищення особистої соціальної та економічної зацікавленості в більш високих результатах навчальної діяльності).

Активізація навчальної діяльності – сукупність заходів, які здійснюються з метою її інтенсифікації та підвищення ефективності.

Активне слухання – повна участь в ситуації слухання шляхом: 1) розгляду мети того, що говорять; 2) оцінки того, що говорить доповідач; 3) прояви уваги, тобто, роблячи замітки, ставлячи питання і, якщо доречно, коментуючи.

Активне читання – повна участь в ситуації читання шляхом: 1) розгляду мети автора; 2) передбачення, про що говорить матеріал; 3) співвідношення того, що ви читаете, з вашим минулим досвідом.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії.

Груповий тренінг – метод навчання в аудиторії в процесі побудови ефективно взаємодіючої групи. Має на меті зміну поведінкових принципів або розвиток лідерських здібностей здобувачів освіти.

Дискусія – обговорення будь-якого питання в групі, «спільне думання»; процес публічного обговорення спірного питання, проблеми. Найважливішими характеристиками дискусії є публічність (наявність аудиторії) та аргументованість; мета – прагнення виробити спільну думку, досягнути угоди з обговорюваного питання та прийти до конкретного результату.

Едьютейнмент – організація навчання, яка передбачає поєднання навчання та гри; освіта за допомогою гри; це спосіб навчання людей, які недостатньо мотивовані щодо отримання знань; одночасно навчання та задоволення допитливості, що веде до глибокого захоплення предметом дослідження; форма навчального процесу в умовних ситуаціях, спрямована на відтворення та засвоєння суспільного досвіду у всіх його проявах: знаннях, навичках, уміннях, емоційно-оцінювальній діяльності тощо.

Інноваційна діяльність – діяльність установи освіти з організації впровадження в практику результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, дослідно-конструкторських робіт.

Інтерактивне навчання – освітній процес орієнтований на запитання та пошук. Такі форми навчання повністю охоплюють весь потенціал людини: рівень та обсяг її компетентності (соціальної, емоційної та інтелектуальної), самостійність, здатність до прийняття рішень, до взаємодії тощо.

Інтерактивний метод – це певний підхід до освітнього процесу, пов’язаний із вивченням навчального матеріалу в ході інтерактивного заняття.

Інтерактивні навчальні методи – спрямованні дискусії, структуровані переживання, розігрування ролей, ігри і моделювання.

Інтерактивні технології – різновид активних (інтенсивних) технологій.

Інтерактивні технології навчання – це така організація процесу навчання, в якому здобувачу освіти неможливо не брати участь у колективному, взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників процесу навчання пізнання.

Кванторіум – це форма організації навчання, що передбачає різноманітний зміст інноваційної діяльності (квантів) за інтересами учасників та включає реалізацію як індивідуальних, так і групових (командних) проектів; форма організації творчої діяльності в сфері інновацій та сучасних технологій із метою практичного вирішення навчальних завдань.

Освітній квест – це спеціальним чином організований вид дослідницької діяльності, для виконання якої учні здійснюють пошук інформації за вказаними адресами, що включає пошук цих адрес чи інших об’єктів, людей, завдань тощо. Завдання можуть бути різними за своїм змістом і наповненням: творчі, активні, інтелектуальні.

Педагогічна технологія – сукупність засобів і методів відтворення теоретично обґрунтованих процесів навчання і виховання, що дозволяють успішно реалізувати поставлені освітні цілі.

Скетчінг – спосіб візуалізації думок і почуттів за допомогою техніки швидкого малюнка, яка дозволяє декількома штрихами передати сутність явища, образно відобразити основні ідеї та передати емоції. Застосування даного способу самовираження в процесі взаємодії розвиває спостережливість, творчі здібності, вміння виділяти головне в об’єкті спостереження.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. Заповнити таблицю.

Класифікація технічних засобів навчання	
Критерії класифікації	Типи

ТЕМА 5. ТЕХНОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ ЯК РЕГУЛЯТОР ПСИХІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Практичне заняття № 5 – 2 год.

План

1. Технологія виховання: загальна характеристика.
2. Інноваційні методи та засоби виховання у вищій школі.
3. Використання інноваційних технологій виховання кураторами у вищій школі.
4. Вирахування правопорушень у студентських групах за допомогою інноваційних педагогічних методик.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття необхідно знати: суть процесу виховання студентської молоді, його рушійні сили, закономірності та особливості; форми, методи і засоби виховання у вищій школі; особливості соціалізації студентів; сутність інноваційних освітніх технологій; функції та обов'язки куратора академічної групи; структуру управління вихованням студентів та функціональні обов'язки учасників і підрозділів управління; уміти: планувати організаційно-виховну роботу зі студентами; забезпечувати організацію проведення заходів відпочинку, дозвілля, попередження правопорушень у студентському середовищі; формувати професійну культуру майбутнього спеціаліста; національну свідомість, гідність та чітку громадянську позицію; здійснювати організацію морального, правового, естетичного, екологічного та інших напрямів виховання; сприяти діяльності студентського самоврядування.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

Задача 1

Один із викладачів, піднімаючи питання про виховання естетичних смаків молоді, скаржиться на те, що половина молоді, яка має музичну освіту, не любить класичну музику. Музична освіта, на його думку, не завжди прищеплює любов до музики. Музичною грамотою можна оволодіти, але в той же час можна залишитися емоційно «глухим». Причину такого стану він вбачає в тому, що на практиці відбулося змішування двох понять: освіта і виховання.

У чому специфіка кожного з них?

Індивідуальні завдання до Теми 5:

Задача 1

Студент III курсу Андрій М. звик запізнюватися на заняття, а то й пропускати їх, часто не встигав якісно підготуватися до них, мотивуючи тим, що у нього мало залишається часу на підготовку.

Чи можна вважати заяви Андрія достатньо обґрунтованими? Чи має значення для майбутнього психолога така властивість як самоорганізація своєї поведінки і діяльності?

ТЕМА 6. СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Практичне заняття № 6 – 2 год.

План

1. Сучасні інструменти формальної освіти в навчально-виховному процесі.
2. Сучасні інструменти неформальної освіти в навчально-виховному процесі.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: основні поняття з теми. Для освоєння професії варто вміти розбиратись в інструментах формальної та неформальної освіти.

Завдання для самостійної роботи до Теми 6:

РЕФЛЕКСІЙНИЙ ПРИЙОМ «ТРИ – ДВА – ОДИН»

Пропонуємо виконати наступне завдання:

- У першому рядку запишіть три факти, які були новими, цікавими, несподіваними.
- У другому – два факти, які здалися нецікавими, некорисними, або вже були відомі.
- У третьому – один факт, який хотілось би вивчити детальніше, поглибити знання.

Індивідуальні завдання до Теми 6:

Перегляньте фільм «Посмішка Мони Лізи» із Джулією Робертс у головній ролі. Проаналізуйте методику проведення першої лекції героїні – Кетрін Уотсон – і з'ясуйте, яких помилок припустилася викладачка. Змодельуйте можливий вступ успішної лекції Кетрін Уотсон для студентів XXI століття.

ТЕМА 7. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Практичне заняття № 7 – 2 год.

План

1. Академічна мобільність як засіб якості освіти.
2. Основні форми та можливості академічної мобільності.
3. Переваги академічної мобільності.
4. Правові аспекти академічної мобільності.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: основні поняття з теми; можливості академічної мобільності для викладачів кафедри та здобувачів вищої освіти. Для освоєння професії варто вміти орієнтуватися в програмах академічної мобільності.

Завдання для самостійної роботи до Теми 7:

Поясніть визначені питання:

1. Поняття «віртуальна інтерактивна онлайн-дошка».
2. Функції віртуальної дошки в сучасному освітньому процесі.
3. Цифрові ресурси для створення віртуальних онлайн-дошок.
4. Методика використання віртуальної дошки під час викладання професійних дисциплін.
5. Специфіка візуалізації навчального контенту. Інтерактивні книги. «Хмарка слів» як інструмент візуалізації навчального матеріалу та спосіб підвищення пізнавальної активності.
6. Методика використання цифрових ментальних карт на заняттях (застосунок Bubbl.us / Google.it тощо).
7. Інтерактивні вправи та сервіси для їх створення (досвід практикуму з LearningApps.org, Wordwall тощо).
8. Можливості використання штучного інтелекту для навчання професійних дисциплін.
9. Методики застосування ChatGPT в освітньому процесі.

Індивідуальні завдання до Теми 7:

1. Заповнити таблицю.

Рейтинг в кредитно-модульній системі навчання	
Назва	Характеристика

ТЕМА 8. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ЇЇ РОЛЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Практичне заняття № 8 – 2 год.

План

1. Особливості педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти.
2. Основні функції та напрями діяльності викладача закладу вищої освіти.
3. Основні ознаки та особливості педагогічної майстерності.
4. Елементи педагогічної майстерності.
5. Рівні педагогічної майстерності.
6. Передовий педагогічний досвід.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття необхідно знати: методику проведення аналізу педагогічного досвіду. Для освоєння професії варто вміти аналізувати новітній педагогічний досвід.

Завдання для самостійної роботи до Теми 8:

1. Обґрунтуйте необхідність заборони використання готових відповідей на питання під час підготовки до екзаменів.
2. Охарактеризуйте наочні методи навчання.
3. Скласти методичні поради щодо вивчення педагогічного досвіду.

Індивідуальні завдання до Теми 8:

1. Підготуйте доповідь із презентацією за однією з тем:
Культура педагогічної праці викладача вищого навчального закладу.
Самовиховання – шлях формування професійної майстерності.
Розвиток комунікативних здібностей магістра та викладача вищого навчального закладу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література до Теми 1:

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.
2. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
3. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.
4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
5. Шинкаренко І. Наш Болонський процес. *Експерт*. №32. 2005. С.14-24.

Рекомендована література до Теми 2:

1. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.

2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
3. Гнатенко Т.С., Лисенко Н.В. Використання інноваційних технологій навчання у ЗВО в умовах змішаного навчання. *Health & Education*. Вип. 1, 2023. С.14-21.
4. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.
5. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
6. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). *Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес»* (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.
7. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.
8. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.
9. Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С.145 – 150.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.
2. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.
3. Інноваційні методи проведення занять: метод. посіб. Автор-укладач Кожухар О.А. Чернігів, 2017. 24 с.
4. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). *Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес»* (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.
5. Крашеніннікова Т.В., Подворчан А.З. Українська мова професійного спрямування (нестандартні заняття): Навчальний посібник. Дніпро, 2018. 66 с. (навчальний посібник).
6. Лебедик Л.В., Стрельніков В.Ю., Стрельніков М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.

7. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.

8. Сучасна лекція: методика підготовки і проведення навч. посібник / О.І. Безлюдний, О.М. Коберник та ін. Умань: Візаві, 2017. 118 с.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.

2. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.

3. Ефендієва С. М., Знаменська І.В., Гончарова Є.Є. Вебінар як дистанційна форма підвищення кваліфікації педагогічних працівників. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/15547/1/Vebinar_yak_dystantsiyna_forma_pidvyshchennya_kvalifikatsiyi_pedagogichnykh_pratsivnykiv.pdf.

4. Інноваційні методи проведення занять: метод. посіб. Автор-укладач Кожухар О.А. Чернігів, 2017. 24 с.

5. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). *Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес»* (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.

6. Крашеніннікова Т.В., Подворчан А.З. Українська мова професійного спрямування (нестандартні заняття): Навчальний посібник. Дніпро, 2018. 66 с. (навчальний посібник).

7. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельников, М. В. Стрельников. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.

8. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.

9. Нежива, О. М., & Крашеніннікова, Т. В. (2024). Технологія скаффолдингу в процесі оволодінні іноземною мовою здобувачами вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (213), С. 210-214. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-210-214>.

10. Швирка В.М. Квест як сучасна технологія навчання у вищій школі. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки*. 2019. № 6 (329), жовтень. Ч. 2. С. 135-141.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.

2. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.

3. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Губанова Т. О. Інформальна освіта як різновид освіти за законодавством України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 5. С. 56-59.

2. Ткачов С.І., Ткачова Н.О., Байдала В.В., Чирва Я.О. Формальна, неформальна, інформальна освіта: суть, основні переваги та недоліки. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина» 2023. № 13 (31). С. 357-365.

Рекомендована література до Теми 7:

1. Артюшенко А. О. Особистісна мобільність і її формування у студентів економічного профілю в процесі фізичного виховання: [монографія]. Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. Київ: вид-во, 2012. 232 с.

Вертегел В. Проблема академічної мобільності в контексті підготовки конкурентоспроможних фахівців. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2014. № 10 (Ч. 2). С. 256–261.

Гурч Л. Мобільність студентів та професорсько-викладацького складу як фактор підвищення конкурентоспроможності вищої освіти України в європейському просторі [Електронний ресурс] / Л. Гурч. – Режим доступу: <http://personal.in.ua/article.php?ida=53> (дата звернення: 19.03.2018). – Назва з екрану.

Рекомендована література до Теми 8:

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.

2. Ефендієва С. М., Знаменська І.В., Гончарова Є.Є. Вебінар як дистанційна форма підвищення кваліфікації педагогічних працівників. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/15547/1/Vebinar_yak_dystant_siyna_forma_pidvyshchennya_kvalifikatsiyi_pedagogichnykh_pratsivnykiv.pdf.

3. Іващенко В.П., Приходько В.В., Ясєв О.Г., Москалець М.М. Розвиток комунікації між викладачами і студентами у навчальному процесі: Навч. посібник. м. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. 39 с.

4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.

5. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.

Стинська В., Карпенко О. Тренінгові технології у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Людинознавчі студії*. Серія «Педагогіка». 2021. № 12 (44). С. 172–177.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні.
2. Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки.
3. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.
5. Розвиток українського та міжнародного освітнього простору.
6. Теоретичні основи запровадження інновацій у вищій школі.
7. Практичні основи запровадження інновацій у вищій школі.
8. Лекція. Загальні вимоги до лекції.
9. Методика розроблення та викладання лекції.
10. Види лекцій: традиційні та нетрадиційні.
11. Діалогові технології навчання.
12. Управління активною пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти на основі реалізації принципів індивідуалізації та диференціації.
13. Особистісно-орієнтовані технології навчання, їх класифікаційні характеристики, особливості методики.
14. Система «викладання-навчання» в традиційних і сучасних технологіях навчання.
15. Метод навчання як педагогічна категорія.
16. Класифікація методів навчання у закладі вищої освіти.
17. Методи проблемного навчання.
18. Методи модульного навчання.
19. Активні методи навчання.
20. Вибір методів навчання, засоби та умови їх реалізації.
21. Сучасні інноваційні стратегії навчання.
22. Сучасні інноваційні технології навчання.
23. Сучасні інноваційні моделі навчання.
24. Методика організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти на аудиторних заняттях та як елемент позааудиторної роботи.
25. Дидактична, логіко-психологічна і методична структура семінарських занять.
26. Методика підготовки і проведення індивідуальної та групової консультації.
27. Методика підготовки і проведення семінарського заняття.
28. Контроль в системі освітньої діяльності та його функції.
29. Методична характеристика основних видів контролю.
30. Контрольно-коригуюча діяльність викладача в процесі навчання.
31. Рейтингова система контролю.
32. Дидактико-методичні основи самоконтролю.
33. Контрольно-коригуюча діяльність викладача в дистанційному навчанні.

34. Склад, структура та рівні педагогічної майстерності.
35. Методики вивчення та впровадження передового педагогічного досвіду.
36. Співвідношення традицій та інновацій у розвитку дидактичної системи викладача закладу вищої освіти.
37. Структура процесу навчання. Бінарна природа навчання.
38. Співвідношення дидактичних принципів і методів навчання.
39. Теорія виховання як регулятор психічної діяльності в контексті навчально-виховного процесу.
40. Сучасні інструменти формальної освіти в навчально-виховному процесі.
41. Сучасні інструменти неформальної освіти в навчально-виховному процесі.
42. Академічна мобільність як засіб забезпечення якості сучасного освітнього процесу.
43. Особистість здобувача вищої освіти як суб'єкт та об'єкт в освітній технології.
44. Основні критерії передового педагогічного досвіду.
45. Умови та джерела педагогічної творчості.
46. Класифікація результатів педагогічної творчості, їх характеристика.
47. Нетрадиційні форми навчання у закладах вищої освіти в Україні та за кордоном.
48. Обґрунтуйте бінарний характер процесу навчання.
49. Визначити основні компоненти процесу навчання.
50. Розкрийте методику реалізації принципів науковості, доступності, системності в навчальному процесі.
51. Охарактеризуйте методичні основи реалізації принципу міжпредметних зв'язків у процесі навчання.
52. Охарактеризуйте методичні основи реалізації принципу професійної спрямованості в процесі навчання.
53. Обґрунтуйте методичні основи управління активною пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти на основі реалізації принципів індивідуалізації та диференціації.
54. Розкрийте зміст і форми методичної роботи викладача вищої школи.
55. Визначити функції підручника/навчального посібника в навчальному процесі.
56. Охарактеризуйте навчальний матеріал як дидактичну категорію.
57. Охарактеризуйте типологію засобів навчання та методику їх використання в навчальному процесі.
58. Розкрийте методику підготовки і проведення екзамену, заліку.
59. Розкрийте методику розробки індивідуальних завдань для самостійної роботи.
60. Розкрийте методику складання тестових завдань.

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

**КАФЕДРА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Освітній ступінь	(назва навчальної дисципліни)		
	магістр	Спеціальність	С 4 Психологія
	(назва ступеня вищої освіти)		(шифр і назва)
Освітня програма	Психологія, наказ від 24.04.2025 №32-02		
	(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)		
Форма навчання	Заочна		
	(денна/заочна)		
	у 2025/2026 навчальному році		

Плани практичних занять обговорені
та схвалені на засіданні кафедри
міжкультурної комунікації та
соціально-гуманітарних дисциплін
протокол від 13.06.2025 № 11

Завідувач кафедри
міжкультурної комунікації та
соціально-гуманітарних дисциплін
Тетяна КРАШЕНІННІКОВА

(підпис)

Дніпро – 2025

Інноваційні методи викладання у вищій школі // Плани практичних занять для заочної форми навчання. Дніпро: ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 14 с.

РОЗРОБНИК:

Крашеніннікова Т.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін

ТЕМА 1. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

План

1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні.
2. Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки.
3. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.
5. Розвиток українського та міжнародного освітнього простору.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: систему стандартів вищої освіти, елементи, параметри, функції, які забезпечують структурну організацію і реалізацію стандартів в практичній діяльності, систему управління вищою освітою та повноваження органів, які здійснюють управління. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці управління системою вищої освіти та управління у системі вищої освіти.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. Визначити позитивне і негативне в навчанні у Ваші студентські роки. Які зміни хотіли б побачити? Заповнити таблицю 1.1.

Таблиця 1.1.

Самооцінка студентського періоду життя

Позитивне	Негативне	Бажані зміни

Таблиця 1.2.

Сучасні проблеми вищої освіти та шляхи їх вирішення

Проблеми	Шляхи вирішення
1. Якість освіти не відповідає сучасним вимогам.	1. 2. 3. 4.
2. Прагматичне орієнтування освіти на шкоду розвитку особистості.	1. 2. 3. 4.
3. Недостатня доступність якісної освіти для широких верств населення.	1. 2. 3. 4.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Підготуйте доповідь із презентацією за однією з тем:

- Шляхи формування державної політики в сфері освіти в період незалежності України.
- Конституційні гарантії права на освіту – міжнародний досвід.
- Виховання в людині демократичного світогляду – основні завдання сучасної інноваційної системи освіти в Україні.
- Система освітніх стандартів як ключовий елемент поліпшення якості освіти в Україні.
- Удосконалення управління системою освіти як необхідна умова для підготовки фахівців європейського рівня.

ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

План

1. Інноваційне навчання у вищій школі.
2. Розуміння поняття «інноваційний процес».
3. Педагогічні інноваційні технології.
4. Система «викладання-навчання» в традиційних і сучасних технологіях навчання.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: понятійний апарат теми; різницю в педагогічних інноваційних технологіях. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці викладання-навчання традиційних та сучасних технологій навчання.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Питання для самостійного опрацювання:
 - Обґрунтуйте значущість методичної роботи в системі педагогічної діяльності викладача вищої школи.
 - Які напрямки вашої професії найбільш пов'язані з інноваційними методиками викладання? Обґрунтуйте свою відповідь.
 - Охарактеризуйте популярні інноваційні технології навчання.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

Задача №1

Студентка I курсу Галина Д. уже в перші місяці навчання в університеті відчула труднощі в підготовці до практичних занять з різних предметів, хоча вона й багато часу проводила у бібліотеці, писала чимало конспектів. Однак її відповіді на заняттях дуже часто були неглибокі, поверхові. Студентка замислилася.

Назвіть можливі причини невдалої підготовки Галини? Які інноваційні форми та методи самоосвітньої підготовки можна порекомендувати дівчині, щоб змінити ситуацію на краще?

ТЕМА 3. ВИДИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ. ДІАЛОГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Практичне заняття № 3 – 2 год.

План

1. Лекція. Загальні вимоги до лекції.
2. Традиційні та інноваційні методики розроблення та викладання лекції.
3. Види лекцій: традиційні та нетрадиційні.
4. Використання діалогово-комунікаційних технологій.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: інноваційні методики проведення лекційних занять. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці проведення лекційних занять: традиційних та нетрадиційних.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

Питання для обговорення

1. Порівняльний аналіз традиційних та інтерактивних технологій навчання.
2. Мета і завдання застосування інтерактивних технологій у навчанні.
3. Технології особистісно-орієнтованого навчання.
4. Форми інтерактивного навчання.
5. Методи інтерактивного навчання: кооперативне навчання, інтерактивна дискусія, інтерактивний тренінг, майстер-клас.
6. Критерії вибору інтерактивних форм і методів.
7. Особливості використання різних методів інтерактивного викладання.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

Охарактеризуйте основні ознаки інтерактиву:

✓ розширення пізнавальної активності – процес навчання побудовано таким чином, що кожен заохочений до активного пізнання через багатосторонню комунікацію, групову роботу та творчу взаємодію;

✓ ситуація взаємонавчання – кожен може висловлювати свою думку і рефлексувати, покладаючись на свій досвід і знання; істина і смисли окреслюються у полілозі та взаємодії, а не транслуються готовими знаннями;

✓ ситуація успіху – присутня атмосфера доброзичливості і взаємопідтримки, що дозволяє кожному відчувати себе комфортно, активно діяти, відзначати власні успіхи, досягнення інших і надбання усієї групи;

✓ різноманітність форм роботи, що змінюють одна одну, – індивідуальна, парна, груповою робота, робота в командах;

✓ різноманітність форматів навчання – дослідницькі процеси, ділові ігри, робота з документами, різними джерелами інформації, творчі завдання тощо;

✓ поєднання різних видів активності учасників тренінгу: фізичної (рухова активність); соціальної (активність у соціальному оточенні – комунікація, взаємодія, взаємосприйняття); змістовної стосовно тематики тренінгу.

ТЕМА 4. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА МОДЕЛІ НАВЧАННЯ. ВИДИ СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

План

1. Сучасні інноваційні стратегії навчання.
2. Сучасні інноваційні технології навчання.
3. Сучасні інноваційні моделі навчання.
4. Інноваційні методики підготовки та проведення семінарського заняття.
5. Інноваційні методики підготовки та проведення практичного заняття.
6. Інноваційні методики підготовки та проведення лабораторного заняття.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: основні поняття теми та методику проведення семінарських, практичних та лабораторних занять. Знати їх види. Для освоєння професії варто вміти розбиратись у специфіці проведення семінарських, практичних та лабораторних занять; добирати та застосовувати інноваційні стратегії, інноваційні технології, інноваційні моделі навчання.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

Вивчіть основні поняття дисципліни:

Адаптивна система навчання – це комплексна система управління навчанням, яка гарантує адаптацію до індивідуальних особливостей здобувача освіти.

Адаптивність освітнього середовища – здатність освітнього середовища встановлювати відповідність між пропонованими освітніми послугами й освітніми запитами сім'ї, громадськості та окремих громадян, створювати і підтримувати умови для продуктивної роботи педагогічних кадрів, управлінського та обслуговуючого персоналу.

Активізація навчальної діяльності – заходи, що застосовуються з метою інтенсифікації навчальної діяльності та підвищення активності. Здійснюється за такими напрямками: а) педагогічний (застосування форм і методів навчання, які стимулюють пізнавальні інтереси); б) психологічний (збудження психічних процесів: відчуття, сприйняття, мислення, уяви учнів з метою їхньої підготовки до активної пізнавальної роботи); в) соціально-

психологічний (організація міжособистісного спілкування в навчальній групі, яка сприяє змаганням та взаємонавчанню її членів, заохочення індивідуальних досягнень з боку педагога та групи); г) соціально-економічний (підвищення особистої соціальної та економічної зацікавленості в більш високих результатах навчальної діяльності).

Активізація навчальної діяльності – сукупність заходів, які здійснюються з метою її інтенсифікації та підвищення ефективності.

Активне слухання – повна участь в ситуації слухання шляхом: 1) розгляду мети того, що говорять; 2) оцінки того, що говорить доповідач; 3) прояви уваги, тобто, роблячи замітки, ставлячи питання і, якщо доречно, коментуючи.

Активне читання – повна участь в ситуації читання шляхом: 1) розгляду мети автора; 2) передбачення, про що говорить матеріал; 3) співвідношення того, що ви читаєте, з вашим минулим досвідом.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії.

Груповий тренінг – метод навчання в аудиторії в процесі побудови ефективно взаємодіючої групи. Має на меті зміну поведінкових принципів або розвиток лідерських здібностей здобувачів освіти.

Дискусія – обговорення будь-якого питання в групі, «спільне думання»; процес публічного обговорення спірного питання, проблеми. Найважливішими характеристиками дискусії є публічність (наявність аудиторії) та аргументованість; мета – прагнення виробити спільну думку, досягнути угоди з обговорюваного питання та прийти до конкретного результату.

Едьютейнмент – організація навчання, яка передбачає поєднання навчання та гри; освіта за допомогою гри; це спосіб навчання людей, які недостатньо мотивовані щодо отримання знань; одночасно навчання та задоволення допитливості, що веде до глибокого захоплення предметом дослідження; форма навчального процесу в умовних ситуаціях, спрямована на відтворення та засвоєння суспільного досвіду у всіх його проявах: знаннях, навичках, уміннях, емоційно-оцінювальній діяльності тощо.

Інноваційна діяльність – діяльність установи освіти з організації впровадження в практику результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, дослідно-конструкторських робіт.

Інтерактивне навчання – освітній процес орієнтований на запитання та пошук. Такі форми навчання повністю охоплюють весь потенціал людини: рівень та обсяг її компетентності (соціальної, емоційної та інтелектуальної), самостійність, здатність до прийняття рішень, до взаємодії тощо.

Інтерактивний метод – це певний підхід до освітнього процесу, пов'язаний із вивченням навчального матеріалу в ході інтерактивного заняття.

Інтерактивні навчальні методи – спрямованні дискусії, структуровані переживання, розігрування ролей, ігри і моделювання.

Інтерактивні технології – різновид активних (інтенсивних) технологій.

Інтерактивні технології навчання – це така організація процесу навчання, в якому здобувачу освіти неможливо не брати участь у колективному, взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників процесу навчання пізнання.

Кванторіум – це форма організації навчання, що передбачає різноманітний зміст інноваційної діяльності (квантів) за інтересами учасників та включає реалізацію як індивідуальних, так і групових (командних) проєктів; форма організації творчої діяльності в сфері інновацій та сучасних технологій із метою практичного вирішення навчальних завдань.

Освітній квест – це спеціальним чином організований вид дослідницької діяльності, для виконання якої учні здійснюють пошук інформації за вказаними адресами, що включає пошук цих адрес чи інших об'єктів, людей, завдань тощо. Завдання можуть бути різними за своїм змістом і наповненням: творчі, активні, інтелектуальні.

Педагогічна технологія – сукупність засобів і методів відтворення теоретично обґрунтованих процесів навчання і виховання, що дозволяють успішно реалізувати поставлені освітні цілі.

Скетчінг – спосіб візуалізації думок і почуттів за допомогою техніки швидкого малюнка, яка дозволяє декількома штрихами передати сутність явища, образно відобразити основні ідеї та передати емоції. Застосування даного способу самовираження в процесі взаємодії розвиває спостережливість, творчі здібності, вміння виділяти головне в об'єкті спостереження.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. *Заповнити таблицю.*

Класифікація технічних засобів навчання	
Критерії класифікації	Типи

ТЕМА 5. ТЕХНОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ ЯК РЕГУЛЯТОР ПСИХІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

План

1. Технологія виховання: загальна характеристика.
2. Інноваційні методи та засоби виховання у вищій школі.

3. Використання інноваційних технологій виховання кураторами у вищій школі.
4. Вирахування правопорушень у студентських групах за допомогою інноваційних педагогічних методик.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття необхідно знати: суть процесу виховання студентської молоді, його рушійні сили, закономірності та особливості; форми, методи і засоби виховання у вищій школі; особливості соціалізації студентів; сутність інноваційних освітніх технологій; функції та обов'язки куратора академічної групи; структуру управління вихованням студентів та функціональні обов'язки учасників і підрозділів управління; уміти: планувати організаційно-виховну роботу зі студентами; забезпечувати організацію проведення заходів відпочинку, дозвілля, попередження правопорушень у студентському середовищі; формувати професійну культуру майбутнього спеціаліста; національну свідомість, гідність та чітку громадянську позицію; здійснювати організацію морального, правового, естетичного, екологічного та інших напрямів виховання; сприяти діяльності студентського самоврядування.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

Задача 1

Один із викладачів, піднімаючи питання про виховання естетичних смаків молоді, скаржиться на те, що половина молоді, яка має музичну освіту, не любить класичну музику. Музична освіта, на його думку, не завжди прищеплює любов до музики. Музичною грамотою можна оволодіти, але в той же час можна залишитися емоційно «глухим». Причину такого стану він вбачає в тому, що на практиці відбулося змішування двох понять: освіта і виховання.

У чому специфіка кожного з них?

Індивідуальні завдання до Теми 5:

Задача 1

Студент III курсу Андрій М. звик запізнюватися на заняття, а то й пропускати їх, часто не встигав якісно підготуватися до них, мотивуючи тим, що у нього мало залишається часу на підготовку.

Чи можна вважати заяви Андрія достатньо обґрунтованими? Чи має значення для майбутнього психолога така властивість як самоорганізація своєї поведінки і діяльності?

ТЕМА 6. СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

План

1. Сучасні інструменти формальної освіти в навчально-виховному процесі.
2. Сучасні інструменти неформальної освіти в навчально-виховному процесі.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: основні поняття з теми. Для освоєння професії варто вміти розбиратись в інструментах формальної та неформальної освіти.

Завдання для самостійної роботи до Теми 6:

РЕФЛЕКСІЙНИЙ ПРИЙОМ «ТРИ – ДВА – ОДИН»

Пропонуємо виконати наступне завдання:

- У першому рядку запишіть три факти, які були новими, цікавими, несподіваними.
- У другому – два факти, які здалися нецікавими, некорисними, або вже були відомі.
- У третьому – один факт, який хотілось би вивчити детальніше, поглибити знання.

Індивідуальні завдання до Теми 6:

Перегляньте фільм «Посмішка Мони Лізи» із Джулією Робертс у головній ролі. Проаналізуйте методику проведення першої лекції героїні – Кетрін Уотсон – і з'ясуйте, яких помилок припустилася викладачка. Змодельуйте можливий вступ успішної лекції Кетрін Уотсон для студентів ХХІ століття.

ТЕМА 7. АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

План

1. Академічна мобільність як засіб якості освіти.
2. Основні форми та можливості академічної мобільності.
3. Переваги академічної мобільності.
4. Правові аспекти академічної мобільності.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: необхідно знати: основні поняття з теми; можливості академічної мобільності для викладачів кафедри та здобувачів вищої освіти. Для освоєння професії варто вміти орієнтуватися в програмах академічної мобільності.

Завдання для самостійної роботи до Теми 7:

Поясніть визначені питання:

1. Поняття «віртуальна інтерактивна онлайн-дошка».
2. Функції віртуальної дошки в сучасному освітньому процесі.
3. Цифрові ресурси для створення віртуальних онлайн-дошок.
4. Методика використання віртуальної дошки під час викладання професійних дисциплін.
5. Специфіка візуалізації навчального контенту. Інтерактивні книги. «Хмарка слів» як інструмент візуалізації навчального матеріалу та спосіб підвищення пізнавальної активності.
6. Методика використання цифрових ментальних карт на заняттях (застосунок Bubbl.us / Google.it тощо).
7. Інтерактивні вправи та сервіси для їх створення (досвід практикуму з LearningApps.org, Wordwall тощо).
8. Можливості використання штучного інтелекту для навчання професійних дисциплін.
9. Методики застосування ChatGPT в освітньому процесі.

Індивідуальні завдання до Теми 7:

1. Заповнити таблицю.

Рейтинг в кредитно-модульній системі навчання	
Назва	Характеристика

ТЕМА 8. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ЇЇ РОЛЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Практичне заняття № 8 – 2 год.

План

1. Особливості педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти.
2. Основні функції та напрями діяльності викладача закладу вищої освіти.
3. Основні ознаки та особливості педагогічної майстерності.
4. Елементи педагогічної майстерності.
5. Рівні педагогічної майстерності.
6. Передовий педагогічний досвід.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття необхідно знати: методику проведення аналізу педагогічного досвіду. Для освоєння професії варто вміти аналізувати новітній педагогічний досвід.

Завдання для самостійної роботи до Теми 8:

1. Обґрунтуйте необхідність заборони використання готових відповідей на питання під час підготовки до екзаменів.
2. Охарактеризуйте наочні методи навчання.
3. Скласти методичні поради щодо вивчення педагогічного досвіду.

Індивідуальні завдання до Теми 8:

1. *Підготуйте доповідь із презентацією за однією з тем:*
Культура педагогічної праці викладача вищого навчального закладу.
Самовиховання – шлях формування професійної майстерності.
Розвиток комунікативних здібностей магістра та викладача вищого навчального закладу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література до Теми 1:

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.
2. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
3. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.
4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
5. Шинкаренко І. Наш Болонський процес. *Експерт*. №32. 2005. С.14-24.

Рекомендована література до Теми 2:

1. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
3. Гнатенко Т.С., Лисенко Н.В. Використання інноваційних технологій навчання у ЗВО в умовах змішаного навчання. *Health & Education*. Вип. 1, 2023. С.14-21.
4. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.
5. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.

6. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). *Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес»* (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.

7. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.

8. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.

9. Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С.145 – 150.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.

2. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.

3. Інноваційні методи проведення занять: метод. посіб. Автор-укладач Кожухар О.А. Чернігів, 2017. 24 с.

4. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). *Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес»* (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.

5. Крашеніннікова Т.В., Подворчан А.З. Українська мова професійного спрямування (нестандартні заняття): Навчальний посібник. Дніпро, 2018. 66 с. (навчальний посібник).

6. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельников, М. В. Стрельников. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.

7. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.

8. Сучасна лекція: методика підготовки і проведення навч. посібник / О.І. Безлюдний, О.М. Коберник та ін. Умань: Візаві, 2017. 118 с.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Будник О. Використання методик змішаного навчання у закладі вищої освіти. *Обрії*, 2018. № 1 (46). С. 4-11.

2. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.

3. Ефендієва С. М., Знаменська І.В., Гончарова Є.Є. Вебінар як дистанційна форма підвищення кваліфікації педагогічних працівників. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/15547/1/Vebinar_yak_dystantsiyna_forma_pidvyshchennya_kvalifikatsiyi_pedagogichnykh_pratsivnykiv.pdf.

4. Інноваційні методи проведення занять: метод. посіб. Автор-укладач Кожухар О.А. Чернігів, 2017. 24 с.

5. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). *Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес»* (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.

6. Крашеніннікова Т.В., Подворчан А.З. Українська мова професійного спрямування (нестандартні заняття): Навчальний посібник. Дніпро, 2018. 66 с. (навчальний посібник).

7. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельников, М. В. Стрельников. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.

8. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.

9. Нежива, О. М., & Крашеніннікова, Т. В. (2024). Технологія скаффолдингу в процесі оволодіння іноземною мовою здобувачами вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (213), С. 210-214. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-210-214>.

10. Швирка В.М. Квест як сучасна технологія навчання у вищій школі. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. 2019. № 6 (329), жовтень. Ч. 2. С. 135-141.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.

2. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.

3. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Губанова Т. О. Інформальна освіта як різновид освіти за законодавством України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 5. С. 56-59.

2. Ткачов С.І., Ткачова Н.О., Байдала В.В., Чирва Я.О. Формальна, неформальна, інформальна освіта: суть, основні переваги та недоліки.

Рекомендована література до Теми 7:

1. Артюшенко А. О. Особистісна мобільність і її формування у студентів економічного профілю в процесі фізичного виховання: [монографія]. Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. Київ: вид-во, 2012. 232 с.

Вертегел В. Проблема академічної мобільності в контексті підготовки конкурентоспроможних фахівців. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2014. № 10 (Ч. 2). С. 256–261.

Гурч Л. Мобільність студентів та професорсько-викладацького складу як фактор підвищення конкурентоспроможності вищої освіти України в європейському просторі [Електронний ресурс] / Л. Гурч. – Режим доступу: <http://personal.in.ua/article.php?ida=53> (дата звернення: 19.03.2018). – Назва з екрану.

Рекомендована література до Теми 8:

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця: ВНАУ, 2020. 34 с.

2. Ефендієва С. М., Знаменська І.В., Гончарова Є.Є. Вебінар як дистанційна форма підвищення кваліфікації педагогічних працівників. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/15547/1/Vebinar_yak_dystant_siyna_forma_pidvyshchennya_kvalifikatsiyi_pedahohichnykh_pratsivnykiv.pdf.

3. Іващенко В.П., Приходько В.В., Ясєв О.Г., Москалець М.М. Розвиток комунікації між викладачами і студентами у навчальному процесі: Навч. посібник. м. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. 39 с.

4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В. В. Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.

5. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навчальний посібник : [рек. МОН України] / МОН України. Київ : КНТ, 2017. 261 с.

Стинська В., Карпенко О. Тренінгові технології у практиці підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. 2021. № 12 (44). С. 172–177.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні.
2. Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки.
3. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.
5. Розвиток українського та міжнародного освітнього простору.
6. Теоретичні основи запровадження інновацій у вищій школі.

7. Практичні основи запровадження інновацій у вищій школі.
8. Лекція. Загальні вимоги до лекції.
9. Методика розроблення та викладання лекції.
10. Види лекцій: традиційні та нетрадиційні.
11. Діалогові технології навчання.
12. Управління активною пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти на основі реалізації принципів індивідуалізації та диференціації.
13. Особистісно-орієнтовані технології навчання, їх класифікаційні характеристики, особливості методики.
14. Система «викладання-навчання» в традиційних і сучасних технологіях навчання.
15. Метод навчання як педагогічна категорія.
16. Класифікація методів навчання у закладі вищої освіти.
17. Методи проблемного навчання.
18. Методи модульного навчання.
19. Активні методи навчання.
20. Вибір методів навчання, засоби та умови їх реалізації.
21. Сучасні інноваційні стратегії навчання.
22. Сучасні інноваційні технології навчання.
23. Сучасні інноваційні моделі навчання.
24. Методика організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти на аудиторних заняттях та як елемент позааудиторної роботи.
25. Дидактична, логіко-психологічна і методична структура семінарських занять.
26. Методика підготовки і проведення індивідуальної та групової консультації.
27. Методика підготовки і проведення семінарського заняття.
28. Контроль в системі освітньої діяльності та його функції.
29. Методична характеристика основних видів контролю.
30. Контрольно-коригуюча діяльність викладача в процесі навчання.
31. Рейтингова система контролю.
32. Дидактико-методичні основи самоконтролю.
33. Контрольно-коригуюча діяльність викладача в дистанційному навчанні.
34. Склад, структура та рівні педагогічної майстерності.
35. Методики вивчення та впровадження передового педагогічного досвіду.
36. Співвідношення традицій та інновацій у розвитку дидактичної системи викладача закладу вищої освіти.
37. Структура процесу навчання. Бінарна природа навчання.
38. Співвідношення дидактичних принципів і методів навчання.
39. Теорія виховання як регулятор психічної діяльності в контексті навчально-виховного процесу.
40. Сучасні інструменти формальної освіти в навчально-виховному процесі.
41. Сучасні інструменти неформальної освіти в навчально-виховному процесі.

42. Академічна мобільність як засіб забезпечення якості сучасного освітнього процесу.
43. Особистість здобувача вищої освіти як суб'єкт та об'єкт в освітній технології.
44. Основні критерії передового педагогічного досвіду.
45. Умови та джерела педагогічної творчості.
46. Класифікація результатів педагогічної творчості, їх характеристика.
47. Нетрадиційні форми навчання у закладах вищої освіти в Україні та за кордоном.
48. Обґрунтуйте бінарний характер процесу навчання.
49. Визначити основні компоненти процесу навчання.
50. Розкрийте методику реалізації принципів науковості, доступності, системності в навчальному процесі.
51. Охарактеризуйте методичні основи реалізації принципу міжпредметних зв'язків у процесі навчання.
52. Охарактеризуйте методичні основи реалізації принципу професійної спрямованості в процесі навчання.
53. Обґрунтуйте методичні основи управління активною пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти на основі реалізації принципів індивідуалізації та диференціації.
54. Розкрийте зміст і форми методичної роботи викладача вищої школи.
55. Визначити функції підручника/навчального посібника в навчальному процесі.
56. Охарактеризуйте навчальний матеріал як дидактичну категорію.
57. Охарактеризуйте типологію засобів навчання та методику їх використання в навчальному процесі.
58. Розкрийте методику підготовки і проведення екзамену, заліку.
59. Розкрийте методику розробки індивідуальних завдань для самостійної роботи.
60. Розкрийте методику складання тестових завдань.